

הוראה מספר 12 – סליקת כספים במערכת תשלומים מבוקרת ובמערכת תשלומים

מבוקרת מיועדת

1. מבוא

בהתאם לסעיף 8 לחוק מערכות תשלומים, התשס"ח–2008 (להלן: "החוק"), חלה חובה על מפעיל מערכת מבוקרת לגבש כללים אשר יבטיחו את יציבותה, יעילותה ותפקודה התקין של המערכת. בהתאם לעקרון מספר 9 של העקרונות לתשתיות השוק הפיננסי (PFMI), שפורסמו באפריל 2012 על ידי הוועדה למערכות תשלומים וסליקה של ה-BIS (CPSS) והארגון הבינלאומי של רשויות ניירות ערך (IOSCO), תשתית שוק פיננסי תבצע את סליקות הכספים שלה בכסף המופקד בבנק המרכזי היכן שהדבר מעשי וזמין.

הוראה זו מסדירה את הדרישות מהמערכות המבוקרות והמבוקרות מיועדות להבטחת סליקת הכספים.

2. הגדרות

- "מערכת תשלומים", "מערכת מבוקרת",
"מערכת מבוקרת מיועדת",
"מפעיל של מערכת תשלומים"-
כהגדרתם בחוק מערכות תשלומים ;
"מפעיל מערכת תשלומים" או "מפעיל מערכת"- מפעיל של מערכת תשלומים מבוקרת ומפעיל של מערכת תשלומים מבוקרת מיועדת ;
"הפיקוח על מערכות התשלומים" או "הפיקוח"- יחידת הפיקוח על מערכות תשלומים באגף מערכות תשלומים וסליקה בבנק ישראל ;
"משתתף במערכת תשלומים"- מי שמוגדר כמשתתף על פי כללי המערכת ;
"כללי מערכת"- הכללים שעל פיהם מופעלת מערכת תשלומים ;
"כסף המופקד בבנק מרכזי"- התחייבות של בנק מרכזי, במקרה זה בצורת פיקדונות המוחזקים בבנק המרכזי, שיכולה לשמש לצורכי סליקה ;
"סיכון אשראי"- סיכון שצד נגדי, בין אם הוא משתתף או ישות אחרת, לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו הכספיות במלואן במועד פירעון, או בכל זמן בעתיד ;

סיכון שצד נגדי, בין אם הוא משתתף או
ישות אחרת, לא יחזיק די כספים לכיסוי
התחייבויותיו הכספיות בצורה ובעיתוי
הצפויים, אם כי הוא עשוי להיות מסוגל
לכך בעתיד ;

"סיכון נזילות"

3. תחולה

- 3.1. הוראה זו תחול על כל מפעיל מערכת תשלומים אשר הוכרזה על ידי הנגיד כמערכת מבוקרת או מערכת מבוקרת מיועדת.
- 3.2. בנק ישראל רשאי בנסיבות העניין להתיר או לפטור מערכת תשלומים מתחולת סעיפים מסוימים בהוראה זו ולחזור בו מהפטור הניתן.

4. כסף המופקד בבנק מרכזי

- 4.1. מפעיל מערכת תשלומים יפעל לביצוע סליקת כספים בכסף המופקד בבנק המרכזי¹ וזאת על מנת להימנע מסיכונים אשראי ונזילות.
- 4.2. מפעיל המערכת יוודא כי למערכת ו/או למשתתפיה קיימת זכות דרישה ישירה מהבנק המרכזי.

5. סופיות של העברות כספים בין חשבונות סליקה

- ההסכמים המשפטיים של מערכת התשלומים עם הבנק המרכזי אשר משמשים לסליקה וכללי המערכת יקבעו בבירור :
- 5.1. באילו זמנים צפויות להתרחש העברות בספרי החשבונות של הבנק המרכזי.
 - 5.2. שהעברות תהינה סופיות עם ביצוען.
 - 5.3. שהכספים שמתקבלים בחשבונות יהיו ניתנים להעברה בהקדם האפשרי ולכל הפחות עד סוף היום ובאופן אידיאלי תוך יומי.

6. המידע המדווח ותדירות הדיווח

- 6.1. עם כניסתה לתוקף של הוראה זו ועד ליום 1 במרץ של כל שנה, מפעיל המערכת יעביר לפיקוח את המודל אשר נעשה בו שימוש לצורך הבטחת סליקת הכספים.

¹ נכס הסליקה במקרה זה הוא הכסף המופקד בבנק המרכזי.

7. המצאת המידע לבנק ישראל

- 7.1. מפעיל מערכת תשלומים יעביר את המידע שבהוראה זו באמצעות תקשורת מאובטחת ("יישום הכספת"). שימוש ביישום הכספת יבוצע לאחר תיאום מקדים עם הפיקוח על מערכות התשלומים בבנק ישראל. הפיקוח על מערכות תשלומים רשאי לאשר את העברת המידע באמצעים אחרים.
- 7.2. המידע שבהוראה זו יועבר על ידי מפעיל המערכת לאנשי הקשר שימונו לעניין זה בפיקוח על מערכות תשלומים בבנק ישראל.
- 7.3. מפעיל מערכת תשלומים שהעביר מידע לפי הוראה זו, יוודא טלפונית את קבלת המידע אצל אנשי הקשר, כאמור בסעיף קטן 7.2.
- 7.4. מפעיל מערכת תשלומים אשר יושב בתוך מבנה בנק ישראל ועושה שימוש במערכות בנק ישראל, יעביר את המידע שבהוראה זו באמצעות רשת הדואר האלקטרונית הפנימית של בנק ישראל.
- 7.5. המידע על פי הוראה זו ידווח בצורה ממוחשבת.
- 7.6. הדיווח יתבצע בהתאם למועדים הקבועים בהוראה זו. במידה ומפעיל מערכת התשלומים סבור כי הדיווח לא יתבצע במועד הנקוב, עליו להעביר לפיקוח, באמצעות הדואר האלקטרוני, בקשה בכתב לשינוי מועד הגשת הדיווח. הבקשה תכלול, בין היתר, את הפעולות שננקטו עד בקשת השינוי, את הסיבות לבקשת השינוי במועד הדיווח ואת תאריך היעד המבוקש להגשתו. דיווח שהשינוי במועד הגשתו לא תאושר על ידי הפיקוח על מערכות התשלומים יוגש במועד שנקבע לאותו דיווח.

8. פרסום ועדכון ההוראה

תאריך הפרסום	מהות העדכון
25/04/2018	פרסום ההוראה